

הרי על כך הם חייבים — ואף נתנו — תודה למלחינו, מלחינו הם אשר הוציאו את פלגות-ההגריסה האחרונות שלנו מרגנון, הם שהוציאו את הפליטים ואת הגומי מסינגפור עד הרגע האחרון, והם גם נתברכו בהרפתקאות משלהם בחופי יון וכריתים, בכריתים — הם שהקימו פטרולים כנגד צנחנים, שבויי מלחמה שבנידם — אחדים מהם קפצו מעל הרכבות שעברו בגרמניה ועשו דרכם לאנגליה, וכאן סיפרו על חייהם באניות-הפשיטה הגרמניות, ואחד מהם אף סיפר על חיי שעה או שעתיים בצוללת גרמנית.

גם האנשים וגם אניותיהם חוללו נפלאות, אך ייתכן שאין כל תימה בדבר, כי במשך שבע-מאות שנה לאחר שארץ זו הפכה להיות מדינה, היו אניות-הסחר שלה ואניותיה למלחמה היינו הך, בפחות או יותר. אין איפוא חידוש בדבר שמלחי צי-הסחר שלנו נהפכו לאנשי מלחמה (שנים-עשר אלף מהם נצטרפו לצי המלכותי מיד עם פרוץ המלחמה ב-1939), ואין פליאה בכך שאנשים חזרו אל הים במלחמה זו לאחר שנים רבות של חיי יבשת, או כי נער בן 15, שול באניה, פרץ בבכי לשמע הידיעה שלא יוכל להפליג למורמנסק (אף על פי כן הפליג), או כי קברניטים בני שבעים עמדו בנסיון מורפדות ופצצות בשיירה, שכן אם יש דבר-אמת לאמרו ביחס לעם הבריטי, הרי זו המימרה: „הים הוא בדמו“, שהיא יפה לרוב רובו, ומאחר שהם בנו מאז ומתמיד אניות טובות, כלום יש לתמוה על שהגרמנים מתלוננים במלחמה זו, וטוענים, בהמטירם פגזים על אניות-המשא שלנו, שקשה מאד למבע אותן? גם כזאת כבר היה לעולמים, לא, אין בכל הדברים הללו משום תימה כלל, שכן כשרוננו הלאומי הוא בים ובשביל הים, וכשרון זה מצוי למכביר במלחי אניות-הסחר שלנו.

וו. לוטון-מתיוס

נשים בשירות הצי

הרצאתה של מרת לוטון-מתיוס במכון המלכותי המאוחד לשלשת השרותים, ב-10 לדצמבר 1941. נתפרסמה בגליון פברואר 1942 של ה-R.U.S.I. Journal

זמן מה לפני תום המלחמה הקודמת התירו לנשים, בפעם הראשונה, לשרת את הצי ביבשה, מהפכה שכוזו! עד מה חרקו קורות הספינות וצרחו הסירנות! זה היה נסיון גדול והשעה לא היתה פנויה לשקלו כהלכה, אולם הספיקה השעה להוכיח כי הרבה מלאכות הן שהנשים יכולות לבצען מתוך חריצות רבה ולשחרר את הגברים לשרות בימים, וחזרנו לכך בבוא שעת ההכרה שנית, וכיון שהכרח זה הולך ומחריף משתפים גם אותנו במספרים גדלים והולכים ובענפים חדשים ושונים של עבודה.

ה-ו.ר.נ.ס. (Women's Royal Naval Service) — השרות הימי המלכותי של הנשים) של שנת 1939, אם כי ארגון זה נושא אותו תואר מפואר אשר לקודמו בשנת 1817, הריהו ארגון חדש לחלוטין. כשהחילונו בפעולתנו קיבלנו בקשות רבות ובהן רשום: „נהגתי באנית שיוולים משלי“; „יכולה אני לטפל בכל ספינה קטנה“; ואחת או שתיים הביאו בידן אפילו תעודה לניווט במים מטעם מיניסטרוין-המסחר, אולם הכשרות אלו לא הן שנשאנו עינינו אליהן, באוהם הימים הראשונים הפשנו במיוחד פקידות מנוסות, עובדות משק מכל המינים ונשים לענפי-קשר — מפענחות ומנטרקות לכתב-סתרים, טלפוניסטיות, טלפרינטיות, ובמספר קטן נהגות ושליוחות-אופנוע, תחילה היו עסוקות רק בתפקידים שנתיהו כרגיל לנשים, אולם תקופה זו היא כבר נחלת העבר (כפי שאירע גם בחיים האזרחיים), והמטרה היא להחליף את הגברים בנשים בכל מיני תפקידים חופיים, אותם שלושת הענפים, קשר, לברות ומשק, עדיין הם בבחינת הדרישות

הגדולות ביותר, אולם ישנן קטגוריות רבות אחרות, קטנות יותר, שאחדות מהן טעונות השכלה מדעית או אימון מיכני, ולפעמים גם כוח נופני ניכר.

תחילה עשינו דרכנו לאט לאט, ובוה סוד הצלחתנו. לא נערך כל גיוס כללי של נשים, על כל הכרוך בו מבחינת הארגון, השיכון, המזון והעבודה. אלא הנשים הראשונות שנקראו לדגל בפרוץ המלחמה — כל אחת מהן נועדה לתפקיד מסוים לטפל בו, וקליטתן של אלפי הנשים שאצו להתנדב לצי היתה אישית ומודרנת — הכל לפי הצורך ולפי מקומות השיכון הנאותים שהותקנו למען, היתרון הגדול לאין ערוך אשר לאתחלתא על בסיס מוצק הכריע הרבה את כל המגרעות האחרות, שהגדולה בהן היא שהפסדנו מספר מועמדות מצוינות, אשר לא יכלו או לא אבו להמתין. ואף על פי כן, היו מאות רבות שרק הצי היה לפי רוחן והן המתינו, ולא ארכו הימים ובכל הנמלים המפורסמים של בריטניה — נמלי צי המלחמה, נמלי המסחר ומקומות קטנים יותר לאורך החוף, שם הוקמו בסיסים לצי, הפכו הו.ר.ג.ס. הלבושות מדים כחולים של הימיה מראה שכיח של יום-יום, תחילה נהגו המלחים לפזם באזניהן „כל נערה נאה אוהבת מלח“ (*). אולם תקופה זו לא האריכה ימים, עד מהרה נשתלבו הו.ר.ג.ס. לתוך התמונה הכללית והפכו לחלק בלתי נפרד מהמחזה, חלק מאותה מכונה שאין דומה לה ואשר קוראים לה: הצי המלכותי. ועתה, לאחר שנתיים ימים ומעלה של מלחמה, משהגענו לשיא של 20,000 למספר, ומועמדות אחרות זורמות ומתקבלות במספר של 1,200 לחודש, ותחום היעילות של השרות הולך ומתרחב בתמידות, הבה ונסקור את הו.ר.ג.ס. בעבודתן בדצמבר 1941.

*

מיד לאחר שהיא מתקבלת פונה הו.ר.ג.ס. למחנה אימונים לפחות למשך שבועיים ימים — פרט ל„אימוביליות“ (ה„בלתי-נעות“), כלומר נשים העושות את עבודתן כשהן נשארות לגור בבתיהן, ואם כי רבות היו הנשים ה„אימוביליות“ שנתגיסו בימים הראשונים, הרי רובן הגדול של המתקבלות כעת נמצא בסוג ה„נעות“. הו.ר.ג.ס. זהו השרות היחיד המקבל לתוך שורותיו „אימוביליות“, ועם כל החסרונות הנלווים לעין שבשיטה זו בכל הנוגע למשמעת ולקשיים שבהפניה לתפקידים מסוימים, הרי היא מאפשרת להעסיק מספר נשים צעירות בעלות משפחה או קשרי בית אחרים, שיש לאר ידן להרים תרומה מסוימת, כמו כן נהגנו תמיד לשכן את המוביליות בקרבת בתיהן כשנתבקשו על כך ובמידה שצרכי השרות התירו זאת.

כל הו.ר.ג.ס. הניידות חייבות לעבור את מחנה האימונים לפני השלחן לתפקיד. יש בידן לבחור באימון תכני הנמשך שבועות או חדשים, כגון טלגרפיסטית-אלחוטאית, מכונאית-אלחוטאית, קופאית, סגנית-הספקה, מכונאית-קולנוע, טלרפיניסטית, טבחית, אין אנו מאמנות כותבות-במכונה או נהגות. האימון הדרוש לקשרות ניתן בעת העבודה גופא. אלו שאינן זקוקות לאימון תכני עושות רק שבועיים ימים במחנה ועסוקות באימון דיסציפלינרי ובהדרכה כיצד לנהוג בתורת הו.ר.ג.ס. בתרגילי סדר אלמנטריים, ידיעה כלשהי בתולדות הצי, נוהג ומכסים בצי, ומובנן של כל אותם ראשי-התבות המסתוריות שאנו מטרטרות אותן ברשון קלה כל כך. בכל אחת מחמש מפקדות-הצי המרוכזות בפורטסמות, פלימות, צ'אתם, רוזית וליברפול, בהן נמנית המפקחת על הו.ר.ג.ס. עם אנשי מטהו של המפקח הראשי — נמצא מחנה הו.ר.ג.ס. המכיל כמאה נשים; בלונדון נמצא המחנה המרכזי המונה כ-1,000 נשים; מחנה מרכזי זה כולל קולני ידוע לבנות בלונדון, ואגף אחד מקולני הצי המלכותי בגרינויטשי. השטח שלרשותנו בגרינויטשי הולך ונתפס יותר ויותר לצורך קורסים שלנו לאימון קצינות, אשר מספרן הולך וגדל בהתאם לצרכי השרות.

דבר גדול הוא ל-ו.ר.ג.ס. שהותר לנו לערוך את הקורסים לאימון קצינות

* שיר אנגלי ידוע. — המער.

בקולג' הצי המלכותי. באותה סביבה מרהיבה והסטורית, מקום שם שיטח לפניו רצי הצעיר *) את גלימתו לרגלי המלכה בס; אותה סביבה שחזתה את „אילת-הזהב“ של דריק (**). חוזרת כמנצחת, — שם ההיסטוריה שבה ונוגדת מחדש כשנשים לבושות מדים ימיים יושבות בצד קצינים ימיים בשעור של מחקר ימי, כשהן סועדות סעודתן באותו אולם מפורסם „המשוח בשער“, שהוקם על ידי ורן הגדול של הימים עברו (***) ; — הנשים הראשונות שסעדו בו למן היותו קודש-קדשים שנתחד לגבר : אולם האוכל של הקצינים הימיים, גרינויטש' היא הסמל כיצד קיבל הצי את ה-ו.ר.ג.ס., לתוך שורותיו ועשאו חלק ממנו, אם יש ושואלים אותי (ודבר זה יארע לי לפרקים) מהו שאני מיחסת לו את הצלחת הארגון הזה של הו.ר.ג.ס., הנני עונה קודם כל : „משום ששיחק לנו המזל ואנו עובדות בצותא עם הצי“, כל מקום שאני באה הנני נרגשת בראותי כיצד הצי מעריך את פעלי ה-ו.ר.ג.ס., ואין לך דבר המצמיח הישגים כהערכה, הם מדברים תמיד על ה-ו.ר.ג.ס., בלשון „שלנו“ ; „מובן, שה-ו.ר.ג.ס., שלנו הן יוצאו מן ההכלל“ ; „ה-ו.ר.ג.ס., שלנו הן המובחר שבמובחר“ ; „שיחק לנו מזלנו ב-ו.ר.ג.ס., שלנו“, סח לי קברניט אחד, כשהודיתי לו על שהוא מקדיש לי זמן כה רב : „הנני מודה ומתודה כי גאה אני מאד על ה-ו.ר.ג.ס., שלי ומאושר להציגן לראוה“.

היקפו המצומצם של שרות הנשים שלנו והתפתחותו ההדרגתית איפשרו לנו לא רק לבחור במועמדות אלא גם לכוון לתפקידים, כל אחת בפני עצמה ולא בצורת „מספרים“ גרידא, אנו נאות על שאנו משתדלות למצוא לכל אחת את המקום היאה לה ומשתמשות למועיל בהכשרה האזרחית שלהן.

*

לאחר שה-ו.ר.ג.ס. מסיימת את אימוניה ונקבעה עבודתה — היא נשלחת אל הנמלים, אל קו החוף של בריטניה ההדוק בקשרים רבים כל כך בהיסטוריה ובהתפתחות הימית הגדולה של אומתנו, במשרדי מצויה מפה וסיכות קבועות בה, המציינות את המקומות שבהן פועלות הו.ר.ג.ס. : ב-400 תחנות, לערך, מסביב לחוף, ואין לך הישג ימי אשר הרעיש את המדינה מאז פרוץ המלחמה שה-ו.ר.ג.ס. לא לקחו חלק קטן בו בירכתים — שליחת סיגנאלים, התוית קוי האניות, סעד לניצולים מני ים, בדובר, עברו המברקים על הצלחתם המועזת של שבויי „אלטמרק“ דרך ידיהן של הקצינות לכתב-סתרים והן ספרו, שההתרגשות היתה כבירה כל כך עד שקשה היה להן לסיים בהגיע השעה של חילופי משמרותיהן.

בימי דונקירק מיהרו ה-ו.ר.ג.ס., בלי להתחשב בתפקידיהן היום-יומיים, להגיש עזרתן בהאכלת מאות מלחים, הרבשתם ושיכונם ללילה, ואשר לדובר, שהיתה מאז ומתמיד נוגעת נגיעה ישירה בכל מקרה של איום או נסיון לפלישה, — הנה כל ו.ר.ג.ס., יודעת שם את הוראותיה ואת תחנת המשמר שלה לכשינתן האות.

בפורטסמות, אשר רב חלקה בהיסטוריה הימית-הצבאית של אנגליה ו„הנצחון“, זו אנית-הדגל הישנה של גלסון, עומדת שם עדיין על המשמר, סמל לכוח הימי — שם נמצאת המפקדה אשר לה המספר הגדול ביותר של נשי ו.ר.ג.ס., אם כי היא מתרכזת בשטח מצומצם מבחינה יחסית, כאן נמצאות כמה מאות צופות-משמר הנמנות עם מטהו של המפקד הראשי, אשר בתפקידיהן הרבים לקחו חלק גם במסירת ההודעות ביחס ל„גרף שפיי“ (1940) ; מאות אחרות שוכנות בקסרקטיני הצי המלכותי ; פה

* ימאי אנגלי מפורסם מסוף המאה ה-17 וראשית ה-18, מיסד וירג'יניה שבצפון-אמריקה ; המלכה בס — המלכה אליזבת, — המער.

** גדול ימאי אנגליה במאה ה-17, מהלוחמים ב„ארמדה“, ב„אילת-הזהב“ שדד את חופי ספרד ואמריקה הספרדית, שרף את הצי הספרדי בנמל קדיץ וחרך את זקנו של מלך ספרד, — המער.

*** גדול ארדיכלי אנגליה במאה ה-17.

שוכנות גם חבר העובדות בפקידות ובמשק של בת-האולפן המקצועיים השונים של הצי. בקרבת ווינצ'סטר, עיר בירתו של אלפרד הגדול*, קימת תחנת אלקט. בבואי שמה הוגש לי כמזכרת לבקור טופס מברק שנקלטה ע"י ו.ר.ג.ס. אחת, טגרפיסטית-אלקטראית, ובו רשום:

„מאת יארוויץ, מידית, שלי 0936, 3 סיירות, 3 אניות-משחית, אזימות 304° , מהירות 18 קשרים, הכיוון בערך 320° , מקימי 158° , 34° רוחב צפוני 24° אורך מזרחי, 4 מילים ממקום המצב האחרון שהוזכר“.

זה היה הרמז הראשון על הקרב הגדול בכף מאטאפאן (1941). בפורטסמות נמצאת גם המפקדה של תחנות האויר של הצי-המלכותי, שמה הגיעו לפני זמן-מה המלחים האמיצים של „ארק רויאל“ שנותרו בחיים, ושם צידום מחדש. הקומנדר-שר-התשלומים תיאר לפני באיזו זריזות וחריצות השכילו סגניות-האספקה מבין ה-ו.ר.ג.ס. לבצע את התפקיד הגדול הזה.

אם כי תחנות-האויר של הצי פוזרות בכל רחבי האיים הבריטיים, דומה כי שעה זו כשרה ביותר להזכיר את תפקידיהן המיוחדים של ה-ו.ר.ג.ס. בתחנות אלה. מזה זמן שהן עוסקות באותה עבודה רבת-חשיבות, צרירת מצנחים, ולשם כך נבחרו נשים בעלות קומה שאמות-ידיהן חזקות ורגש אתריות כלבן. הן מועסקות גם כן בטעינת סוללות וכמטאורולוגיסטיות. כעת הן מתנסות במספר מלאכות מענינות אחרות. בודקות המטוסים שומה עליהן לזהות ולבחון כל פרט בציד-הנייד של מטוסים חדשים הבאים מבית-החרושת. עובדות-אריג מכינות את המעטה של כנפי המטוס וכן גם פרטים שונים אחרים של ציוד-המעופים, כגון כיסויים למנועים וחלקי כסיות ומסכות גז. ה-ו.ר.ג.ס. מרססות את הנוזל המשמש מגן לארג הכנפים, בבתי המלאכה למתכת הן מסייעות בכל מיני מלאכות, כגון: הלחמה, הרכבה, השבצה. באגפים אחרים הן מנקות ובוחנות את מנופות-הגצים (Sparking plugs), שוענות את הסוללות ומסייעות בנקוי מנועי-המטוס לפני שיתקינום. נשים בעלות הכשר מיכאני אמיתי יכולות להתאמן במלאכות מסובכות יותר ולפעול כעוזרות לתקנים, ולאחר נסיון מספיק, גם כמכונאיות אויריות. הו.ר.ג.ס. פועלות גם כציינות במטחוי ההפצצה. במטוחים נידחים הן חיות, לפי תור, חיי מתנה בבקתאות במקום המטוות. אם ה-ו.ר.ג.ס. תצלחנה בתפקידי נסיון אלה הרי שאפשר יהיה להטיל עליהן בתחנות האויר של הצי תפקידים נרחבים יותר — ובלבד שיימצאו להן בתי מגורים הוגנים לדור בהם.

בפלימות יש למצוא מאות ו.ר.ג.ס. בקסרקטי הצי המלכותי ובחבר העובדים של המפקד הראשי. הן עוסקות בטלפון, בטלפרינט, במכונות-כתיבה, בכתיבה-הסתר, הן מעבירות את הסיגנלים, משרטטות את תרשימי תנועת האניות. נוסף על החבר הגדול של קצינות לכתבי-הסתר, נמצאות כאן, ככל הנמלים הראשיים האחרים, קצינות מרובות של ו.ר.ג.ס. המחליפות את קציני הימיה בתפקידי מטה ובמזכירות. רובן הן לפני כן מועסקות כטוראיות במשרדי האופרציות ועברו את הקורס לתפקידי המטה בנרינויטש*.

סלעי דיוון האדומים היו עדים למאורעות היסטוריים רבים בקורות הימיה. לפני שלוש-מאות וחמישים שנה המתינו שם הווארד ודריק עד אשר „סירת מפרש קלה מתוירת“ הודיעה להם שהארמאדה הספרדית מתקרבת ממערב. בפלימות-הו הביע דריק את דעתו כי יש די פנאי לסיים את המשחק וגם להכות את הספרדים. מכאן הפליגו „אבות-עולי-הרגל“ באניה „מייפל-אור“ (*). מאורעות היסטוריים גדולים! ועם זאת, תמידתני, אם „נעשתה“ פעם היסטוריה מוזרה יותר מזו הנעשית בידי הנשים

* הראשון למלכי אנגליה שארגן צי סירה — המער.
* באנית-המהגרים הראשונה של „אנגליה החדשה“ (בצפון-מזרח של ארה"ב) — המער.

הצעירות הלוכשות את מדי הוד-מלכות, השוקדות על עבודתן יומם וליילה למען קיים את המגע עם האניות של הצי המלכותי.

בפלימות הובא ראשונה לכלל נסיון הדבר. אשר ללא כל ספק. יהפך לדבר שכיח למדי בכל הנמלים: לסירות קטנות בנמלי-הפנים ניתן חבר עובדים שכולו ו.ר.ג.ס.; והנה התכנית לאימונן במשך שבועיים ימים: פקודות-סירה, נוהג בספינות, חלקי סירה, הצדעות וחובות, חוקי תנועה, אורות, קשרים וחיבורים, איתות בערפל, מצפן, מצופים, משיית איש מן המים, איתות ועבודה למעשה בספינות. בשבוע השלישי הן מחליפות את אנשי סירות הצי למשמרת במשך עשרים וארבע שעות. אם לשפוט לפי המתנדבות הראשונות שהתיצבו לתפקיד זה, נראה כי מספר מסוים של ו.ר.ג.ס. המשרתות עתה הביאו אתן נסיון קודם ניכר למדי. לפי שעה הן עובדות בצותא עם מלחים, אולם הכוונה היא שהן תופקדנה לבסוף על הסירות לבדן. אומרים שהן מצטיינות בעבודתן ורוחשות להן חיבה, ומתוך נסיונות בשיוט עם צופות-ים בוגרות אני מאמינה בכך. פלימות לא המתינה עד אשר יחליטו על מדים הולמים ל-ו.ר.ג.ס. אלו שעל המים, אלא הלבישה אותן פקרסים ומכנסי מלחים. מפלימות באה גם ההצעה שה-ו.ר.ג.ס. יחליפו במידת מה את אנשי הכדורים הפורחים הנישאים מעל גבי סירות וכלי-שיט.

הקו הכחול העומד על משמר הצי הולך ומתעטר מסביב לחוף. החל מפלימות, נמל ראשי בשנים האחרונות לאותן-אניות-המפרש החמודות שנהגו להוביל אלינו חטה מאוסטרליה, ועתה — בסיס-צי עם מספר גדול של ו.ר.ג.ס. — עד תעלת בריסטול, היא בריסטול, שעשתה עושר מסחרה ברום, סוכר וטבק עם אמריקה, בריסטול, מקום הולדתם של ג'ון ובסטיאן קבוט ושל ניקולאס תורן אחריהם, מגלי לאבראדור וניו-פאונלנד; בריסטול, אחד מנמלי המסחר הגדולים שהאדמירליות העבירה אותם לרשותה בתחילת המלחמה. מכפר דיינים עד לאותן המעגנות האפלות והמפוחמות שבלום הדרומית ועד לנמל הגדול עצמו — משני עברי תעלת בריסטול — שוכנות יחידות ה-ו.ר.ג.ס. המשרתות במשרדים, המשמשות כשליחות ברנל, באופנים או בסירה, עוסקות בניטרוק ובפענות, בבישול ובנקוי ובכל שירותים היבשה למען הצי.

ועתה הגענו למפקדה חדשה — מפקדת-גישות-המערב, המפקדה הגדולה שתחומי-שליטתה משתרעים מתעלת בריסטול ועד צוק סקוטלנד הצפון-מערבי, ומרכזה בליברפול, נמל המסחר של הכותנה לפנים ועתה אחד ממבואותיה הגדולים של אנגליה. בליברפול אם זכית להכנס אל חדר האופרציות ויכולת לראות את המפה של כל מלחמת האטלנטיק — כפי שסומנה ומסתמנת על ידי ה-ו.ר.ג.ס. יוכל תוכל לשוות בנפשך מה רבה ההתרגשות המשתלשלת, בשעה שיפול דבר, כגון זה של ציד ה-"ביסמרק", ועוקבים אחריו לכל גלגולי-גלגוליו. ממפקדה זו באה גם הבקשה, ומסתבר כי תאושר, שיוטלו על ה-ו.ר.ג.ס. בתחנות החוף, תפקידים דומים לאלה שהורשו ביחס לאלו שבתחנות-האוויר, — תפקידים הכרוכים בטיפול בזין ובתחמושת ובכלי-שיט קלים. גם פה יש למעון סוללות. לבחון מגופות ניצים, להשגיח על חלקי-ציוד השמליים ולסוך-בשמן את המכונות. כאן יש לטפל במכונות-יריה, ואקדחי "פצצות-העומק", למשוך בצבע כל-עץ שונים ולתקן מעטי קנבוס. הנשים קוננו מאז ומתמיד על שהן דרושות בעיקר לבשל ולהדיח סירים. הן תהיינה דרושות לכך עד קץ הימין. אולם אנו רוצות עתה שתהיינה ממרקות ומצחצחות, מייצרות ומפעילות מכונות, במלחמה זו אשר החריצות והזריוות המיכנית משמשות בה גורם עיקרי.

באזורה של ליברפול גדל מספר ה-ו.ר.ג.ס. בממדים גדולים ובית אחר בית הופקע למענן. כל הבעיה של גיוס ה-ו.ר.ג.ס. קשורה קשר בל ינתק עם מקומות שיכון עמך יידיש המהירות למתנייסות "אימוביליות".

הו.ר.ג.נ.ס.). כל עוד לא הומצא שיכון נאות, והאמינו-נא לי, נוהג זה נושא פירות הרבה יותר מאשר לו השתדלנו לשפר את הדברים לאחר שהו.ר.ג.נ.ס. כבר נכנסו לתפקידן. מגורי הו.ר.ג.נ.ס. הם בתים גדולים שהוחרמו ולעתים אלה הם בתים חמד — או, (כגון במוסדות-אמון שונים ובתחנות-אוויר של הצי), מחנות-צריפים שנבנו במיוחד. מוסד-אמונים אין בו אותו ענין של הליפות ותמורות כבסיס אופרטיבי; אך יש לו סגולת-משיכה משלו. כי כאן הו.ר.ג.נ.ס. הן באופן מאד מפורש חלק של "צות האניה" (*), בעבודה, במשחקים ובטכסים. הו.ר.ג.נ.ס. לא בלבד שהן מהוות כאן חלק ניכר בחבר אנשי ה"אניה", אלא גם נוטלות חבל במסדרים ובמפקדים; וכן משתתפות בקונצרטים וברקודים של ה"אניה". ממראה עיני נוטה הנני לומר כי הנכנסת הנשים לעבודה עם הצי בכמה מן המוסדות המבודדים הללו, הנאלצים לספק בכוחות עצמם כמעט את כל צרכיהם כולם, השפיעה השפעה בריאה מאד.

חוף-המערב של סקוטלנד מביל את מרכז-השיט הנדול שעל גדות הקליד, עם גלזגאו וגרינוק בתוכו, וטוב שגם בשמח זה, "נעשתה היסטוריה" על יד קצינת ו.ר.ג.נ.ס. אשר החליפה לראשונה קציין-צי בפקוד אדמיניסטרטיבי על מוסד-צי פועל, — מרכז חשוב לקשר שבין הצי לצבא ולחיל-האוויר.

גם במחוז זה נמצאות מספר תחנות מובדלות, השוכנות בינות לאנמים ולנבעות ארגמן, באחד הגופים הנאים ביותר באיים הבריטיים. הו.ר.ג.נ.ס. מועסקות הרבה בעבודת הקשר, כלכלריות, עובדות-משק וכנהגות. הלב ירחב למראה הרוח השוררת באחדות מן היחידות הקטנות הללו. כל אחת ואחת מן המתגייסות ערכה רב בתוך הכלל-כולו, ושוררת שם התלהבות המעידה כי זכינו לקצינות היפות למקומן. בקיץ מרבית הו.ר.ג.נ.ס. בשיט ושחיה. הן יוצאות לשוטט בהרים, יש להן עבודה מעניינת, גופי תפארת מסביב להן וחברות נאמנת ביניהן לבין עצמן; וכולן נראות בריאות בגוף ובנפש.

הו.ר.ג.נ.ס. נמצאות גם בצפון-אירלנד המתפארת כי האשה הראשונה שמונתה לקצינת-חשבונות (עתה יש כבר רבות אחרות) היא מן הו.ר.ג.נ.ס. שלה. יש ו.ר.ג.נ.ס. באיי הבריטים החיצוניים; רבות הו.ר.ג.נ.ס. גם באיי-אורקני (הן תפלושנה בקרוב לליניס) ובכל הדרך בואכה לאורך ההוף המזרחי של סקוטלנד, עם גמלי הדיוג שלו, לרוזיות, מקום שם שוכנת המפקדה הסקוטית.

וגם כאן יש למצוא מספר רב של צופות-משמר במטהו של המפקד הראשי. באחד מן הבסיסים הקטנים בקרבת מקום, שם נתון ארגוןן והתוויות-דרכיהן של שיירות-האניות — הן המהלכות בחופים והן המפליגות בלב ימים — לפיקודו של קציין-הצי, ומסור ברובו בידי קצינות הו.ר.ג.נ.ס., שכמה מהן נמצאות במקום למן פרוץ המלחמה. הן מנסחות סינגלים לאניות — לפרקים כששים או שבעים במספר לכל שיירה — ומשגרות אותם, לבלרית של הו.ר.ג.נ.ס. במשרדה בקצה חומת-הים רושמת את האניות הנכנסות ויוצאות, מכירה היכרות אישית את כל הקברניטים, ומקבלת פניהם במלת חיבה בחזרה לנגל, לאחר שבועות של סכנות מעמקים.

בגמל אחר, בדרום-מזרח סקוטלנד, במשרד הנמצא בקצה המזח קולטות טלגרפיסטיות של הו.ר.ג.נ.ס. ומשגרות ידיעות בשיטת מורס לאניות. הטלגרפיסטיות הגבריים הפליגו בים והו.ר.ג.נ.ס. הפקדו לחלוטין על עבודה זו. "אם יקחון מכאן יהא הכרח לסגור את התחנה", אמר הקפיטן.

בידי המפקדה הסקוטית נמצא מספר תחנות-אוויר והיא מתפארת אף בבית-הספר האלהוטאי של הו.ר.ג.נ.ס. בו נמצאות בכל פרק-זמן כשלוש-מאות נשים, המתאמנות באיתות אלהוטי.

רבות מן הו.ר.ג.נ.ס. עסוקות בשירויות סודיים מאד שאין לספר בהן. לאמתו של דבר, המלאכות המענינות והמלהיבות ביותר של הו.ר.ג.נ.ס. הן אלה שאין אנו מספרות

* גם חבר עובדים של מוסד או יחידה יבשתיים נקרא בצי הבריטי צות של "אניה" וכל השמות והנוהג הם כמו באניה מאניות הצי. — המער.

נו-קסל ע"נ טייץ — הנמל הראשי לפתח מימים ראשונים, שם בנה אדוארד הראשון במאה ה-13 את הגלרות (אניות-המפרשים והמשוט) שלו וכיום מספנת האניות הנאות ביותר המשוטטות בימים, — וכן דרומה יותר, נמלי הדיג הגדולים של חוף „איסט-אנגליה“ — ירמות, גרימסבי, הרוויטש, — כולם הומים מרוב ו.ר.ג.ס. בצאתם, הנמל הראשי בימי אליזבת וכיום הנמל השלישי בגודלו בנמלי-הצי שבארץ, נמצא עוד מטה טרוד אחד של מפקדה ראשית וקסקמי ימיה גדולים; וגם זה מרכז לפעולות הו.ר.ג.ס., אם כי זכורה אני עדיין מה רבה היתה ההתרגשות שפרצה שם בשעה שהושלמה המאה הראשונה של הו.ר.ג.ס. בכל אחד מקסקמי הצי נמצאות במספר רב עובדות-משק, טבחיות ומלצריות, חיבה יתירה אני הוגה תמיד לעובדות המשק הללו. עבודתן אינה רומנטית כלל, הן עובדות עבודה קשה למדי ובתשלום לא רב, ורוחן נפלאה עליהן. כמו בנמלי-הצי האחרים כן גם בצאתם נמצאים קסקט של צבא-הצי המלכותי (Royal Marines). במפקדת נור נמצא מחנה של „צבא-הצי“ בדיל. הו.ר.ג.ס. העובדות במחנה צבא-הצי חובשות על כובעיהן במקום סרט-הכיפה של האניה, את תו הגולה וההרס של ה-Royal Marines והן נאות על כך מאד.

ושוב ללונדון — הנמל הגדול שבכולם מאז תקופת הרומאים; רב כאן מספר יחידות הו.ר.ג.ס. והן כוללות יחידה חשובה למדי והיא — המפקדה הראשית של הו.ר.ג.ס. העובדת בשיתוף פעולה עם מחלקות האדמירליות האחרות, בביקוחו של הטרוד הימי השני (סגן ראש המטה של הצי).

כן אין לשכוח את יחידות הו.ר.ג.ס. שמעבר לימים. סינגפור היתה הראשונה; אחדות מן הנערות הצטערו על שהן תעשינה מרחק רב כל כך מן המלחמה, אך כפי הנראה אין בדעת המלחמה לפסוח על מישהו והיא הניעה גם אליהן. הקבוצה השניה הפליגה אל ארצות-הברית. גם בניברלטר נמצאת יחידה אחת. עתה אנו לקבץ קבוצה גדולה בשבייל אלכסנדריה, ומקומות אחרים, במזרח ובמערב, זועקים ל-ו.ר.ג.ס.

*

הו.ר.ג.ס. הוא שירות דימוקראטי לחלוטין. העלאה לדרגת קצינות באה משורות הטוראיות, והבחינות הן — אופי וכישר מעשה. נמצאות עמנו בנותיהם של אדמירלים, של פועלי מספנות, ארופות-ספורט בינלאומיות, שחקניות, עובדות-בחניות, פועלות בתי חרושת, ועוזרות בית, וכן נשים שמעולם לא עשו דבר בחייהן; כולן טוראיות, מתגוררות בצוותא באכסניותיהן ושמוחות בחלקן. אין זה נכון, כי משום שהיתה לנו היכולת לברור, הרי הו.ר.ג.ס. הן מן „הרברבניות“, כפי שעתונאי אמריקאי אחד רמו לי לפני זמן-מה. הו.ר.ג.ס. שלנו באו מכל המעמדות, ובכל המעמדות בקשנו למצוא את הטיפוס של בת-סמכא מהימנת ביותר. כן קיימת גם ידידות כנה ובריאה בין הקצינות ובין הטוראיות, וזו עולה בד בבד עם רוח המשמעת המעולה ביותר.

וכיון שהצורך בכוחות אשה גדול כל כך, מותר לנו לספר בשבחן של אותן הארפים שמיהרו להתנדב, ולעתים קרובות ויתרו על עבודה המכניסה יותר — (רבות מן הו.ר.ג.ס. הראשונות עשו זאת), — וויתרו על חירותן האישית וחיי הבית שלהן. ואם יש את נפשך להבין מה פירושו של דבר עלך לזכור עד מה העמיקו ונטעו המסורת והחינוך את חיי הבית בלב האשה, וכיצד נתחננו להרגיש שחובותיהן האישיות כלפי הוריהן, בעליהן ומשפחותיהן גדולות וחשובות מכל תפקידים לאומיים רחבים יותר. רבות מהן — לא בנקל באו לכלל החלטה. וסבורה אני כי הגשים תפקידה תועלת מרובה מחייהן בשירות, והחיים שלאחר מזה יהיו גדושים יותר ועשירים יותר בשל כך. מובטחת אני, שגשים רבות תהיינה רעיונות טובות יותר, אמהות טובות יותר, וכי המדינה עתידה לזכות גם במספר גדול של אזרחיות טובות יותר.